

Vergaderjaar 2014–2015

28 676

NAVO

Nr. 215

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 november 2014

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan met betrekking tot de bijeenkomst van de NAVO-ministers van Buitenlandse Zaken op 2 december a.s. Deze ministeriële is de eerste NAVO-bijeenkomst op politiek niveau onder leiding van de nieuwe Secretaris-Generaal van de NAVO, dhr. Jens Stoltenberg. De conceptagenda voorziet in een bijeenkomst van de NAVO-Oekraïne Commissie (NUC), gevolgd door een werksessie van de Noord-Atlantische Raad (NAR). In de middag komt de NAR bijeen met de operationele partners van de nieuwe NAVO-missie in Afghanistan, *Resolute Support*. De ministeriële bijeenkomst wordt afgesloten met een werkdiner waarin de instabiliteit aan de zuidflank centraal staat. Op 3 december heeft op het NAVO-hoofdkwartier een overleg plaats van de brede internationale coalitie tegen ISIS. Deze bijeenkomst vindt niet plaats onder NAVO-vlag. Over de uitkomsten van dat overleg wordt de Kamer separaat geïnformeerd.

NAVO-Oekraïne Commissie (NUC)

De eerste sessie van de ministeriële is een bijeenkomst van de NAVO-Oekraïne Commissie (NUC) in aanwezigheid van de Oekraïense Minister Klimkin. Veel aandacht zal uitgaan naar de oplopende spanningen in oost-Oekraïne en de gebrekkige uitvoering van de Minsk-afspraken. Er blijven schendingen van het staakt-het-vuren plaatsvinden. Daarnaast is nog altijd sprake van aanwezigheid van Russische troepen en materieel op Oekraïens grondgebied. Er zijn nog geen effectieve grenscontroles hervat tussen Rusland en het door separatisten gecontroleerde grondgebied van Oekraïne. Bondgenoten zullen hun solidariteit met Oekraïne betuigen en hun steun uitspreken voor de territoriale integriteit en soevereiniteit van het land. Nederland zal zijn waardering uitspreken voor de intensieve samenwerking met Oekraïne rond de ramp met MH17. Tijdens de NUC zal ook gesproken worden over de ondersteuning van Oekraïne, waartoe tijdens de NAVO-Top in Wales diverse afspraken zijn gemaakt. Zoals bekend is Nederland, samen met Polen en Tsjechië, *lead nation* van het *Trust Fund*

voor logistiek en standaardisering binnen de Oekraïense krijgsmacht. De eerste activiteiten op dit terrein worden inmiddels vormgegeven.

Nederland heeft ook besloten het Oekraïense leger te helpen de koude winter door te komen. Hiertoe worden op korte termijn generatoren en extra winterkleding naar Oekraïne gestuurd. Het betreft geen steun ter bewapening van het Oekraïense leger. Met de hulp is in totaal een bedrag van ruim € 400.000 gemoeid.

Implementatie van de afspraken van de NAVO-top in Wales

Het zwaartepunt van de werksessie ligt naar verwachting in de eerste plaats bij de implementatie van het *Readiness Action Plan* (RAP), dat op de NAVO-Top in Wales is aangenomen in reactie op de veranderde veiligheidsomgeving op zowel de oost- als de zuidflank van de NAVO. Het RAP bestaat uit een tweeledig pakket van onmiddellijke geruuststellende maatregelen en maatregelen ter structurele verhoging van de inzetbaarheid en gereedheid van de NAVO.

De geruuststellende maatregelen zijn genomen in reactie op het Russisch optreden in en om Oekraïne. Nederland draagt hier momenteel onder andere aan bij via F-16's voor *Baltic Air Policing*. De Ministers worden geïnformeerd over de aanbiedingen die verschillende Bondgenoten hebben gedaan voor 2015 en zullen aansluitend een pakket maatregelen conform de vereisten van SACEUR voor dat jaar, vaststellen ter versterking van de militaire presentie aan de oostflank van het NAVO-grondgebied op land, zee en in de lucht. Nederland zal daaraan, net als in 2014, volwaardig bijdragen met zowel land- lucht-, als maritieme activiteiten. Daarnaast zullen de Ministers geïnformeerd worden over de voortgang van de structurele aanpassingen. Hierbij wordt vooral de *Very High Readiness Joint Task Force* (VJTF) besproken, die in 2016 een initiële operationele gereedheid moet bereiken. Deze troepenmacht zal, indien daartoe besloten wordt door de Bondgenoten, snel kunnen ingrijpen indien dreigingen daartoe aanleiding geven. Nederland heeft op de Top aangeboden deel te nemen aan de testfase die in 2015 wordt gehouden. De militaire vormgeving van dit aanbod wordt nu samen met Duitsland en Noorwegen uitgewerkt.

Daarnaast zal gesproken worden over de relatie met Rusland. De Russische opstelling in de Rusland-Oekraïne crisis geeft geen aanleiding om de praktische en militaire samenwerking met Rusland, die in april 2014 is opgeschort, te hervatten. Nederland benadrukt het belang van versterking van de NAVO, zoals hierboven beschreven. Tevens moet gepoogd worden de politieke dialoog met Rusland open te houden, waarbij de verschillende kanalen (NAVO, EU, OVSE) in samenhang gezien moeten worden. Gezien de toenemende trend van plotselinge, grootschalige Russische militaire oefeningen aan de rand van het NAVO-grondgebied en het uitvoeren van onaangekondigde militaire vluchten, acht Nederland het van belang dat nagedacht wordt op welke wijze de NAVO de voorspelbaarheid van het Russische optreden kan bevorderen. Voorspelbaarheid is onontbeerlijk voor (herstel van) vertrouwen.

Tot slot komt ook de uitvoering van de andere afspraken zoals overeengekomen in Wales aan bod. Ministers zullen o.a. een briefing krijgen over de voortgang van het defensie capaciteitsopbouw-initiatief en de genomen besluiten om het bereikte hoge niveau van interoperabiliteit met partners te bestendigen. Eerstgenoemd initiatief is in Wales gelanceerd met de bedoeling om de capaciteiten van de strijdkrachten van een aantal partnerlanden van de NAVO te versterken.

Afghanistan – Resolute Support

De bijeenkomst over Afghanistan is de eerste in *Resolute Support* format, bijgewoond door NAVO Ministers en de partners die aan de nieuwe *Train, Advise and Assist*-missie deelnemen. De nieuwe president van Afghanistan, Ashraf Ghani, en mogelijk ook de *Chief Executive Officer*, Abdullah Abdullah, zullen de bijeenkomst bijwonen. Naar verwachting wordt een gezamenlijke NAVO-Afghanistan verklaring uitgebracht, waarmee de start van de nieuwe missie wordt bekrachtigd. Deze verklaring wordt momenteel nog met de Afghaanse autoriteiten besproken.

De relatie met Afghanistan zal met de Resolute Support missie vanaf 2015 van aard veranderen naar een meer politieke relatie op gelijkwaardige basis. Hierbij blijven NAVO landen en partners de Afghaanse veiligheidsinstituten financieel ondersteunen via onder andere het *Afghan National Army Trustfund* en het *UN Law and Order Trustfund*. De invulling van de toekomstige samenwerking tussen de NAVO en Afghanistan is uiteraard sterk afhankelijk van de politieke, economische en veiligheidsontwikkelingen in Afghanistan en in de regio.

NAVO-roI ISIS/Irak/Syrië

Het werkdiner staat in het teken van de instabiliteit aan de grenzen van het bondgenootschap, m.n. langs de zuidflank, en in het bijzonder de situatie in Irak. Tijdens de NAVO-Top kwamen staatshoofden en regeringsleiders overeen te bezien hoe NAVO een bijdrage aan de inspanningen van de internationale coalitie tegen ISIS kan leveren. Op dit moment ligt de nadruk van de NAVO-inspanningen op de revitalisering van de partnerschapsrelatie met Irak, onder andere door intensieve politieke consultaties van de NAR met de Iraakse autoriteiten. De NAR heeft in dit kader op 25 november a.s. een onderhoud met de Nationale Veiligheidsadviseur van Irak, Z.E. Falih Al Fayyadh. Daarnaast zal de NAVO een mogelijke bijdrage aan de capaciteitsopbouw van de Iraakse veiligheidstroepen overwegen, indien de Iraakse overheid daarom zou vragen. De NAVO heeft een dergelijk verzoek nog niet ontvangen.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders